

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ FONDAS
EUROPEJSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
EUROPEAN FOUNDATION OF HUMAN RIGHTS
ЕВРОПЕЙСКИЙ ФОНД ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Zakaz dyskryminacji – poznaj swoje prawa!

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) jest utworzoną w 2010 organizacją na Litwie. Powstała w odpowiedzi na ogromny wzrost nadużyć i naruszeń w zakresie praw człowieka i mniejszości narodowych na Litwie zaobserwowanych od czasu przystąpienia do Unii Europejskiej.

Kiedy mamy do czynienia z dyskryminacją?

Dyskryminacja następuje, gdy osoba **jest traktowana** niekorzystnie (np. panu X odmówiono zatrudnienia ze względu na jego pochodzenie etniczne) **w porównaniu** do tego, jak inne osoby znajdujące się w podobnej sytuacji zostały lub zostałyby potraktowane (np. kobieta, która zarabia mniej niż mężczyzna na tym samym stanowisku pracy).

Przyczyną dyskryminacji może być:

- płeć;
- orientacja seksualna;
- niepełnosprawność;
- wiek;
- rasa;
- przynależność etniczna;
- narodowość;
- religia lub wiara;
- język;
- pochodzenie;
- status społeczny;
- przekonania lub poglądy.

Prawo międzynarodowe

- Artykuł 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;
- Artykuł 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (III. Równość);
- Artykuł 7 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;
- Dyrektywa o równości rasowej (2000/43/WE) itd.

oraz prawo Republiki Litewskiej

- Ustawa RL o równych szansach (Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymas);
- Ustawa o równości szans kobiet i mężczyzn RL (LR Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas);
- Artykuł 29 Konstytucji RL itd.

zakazuje dyskryminacji w życiu: politycznym, ekonomicznym, społecznym, kulturowym, zawodowym lub w innej działalności. Warunki dostępu

do zatrudnienia i pracy, włączając w to również kryteria zwalniania i wynagradzania, dostęp do dóbr i usług oraz dostarczania dóbr i usług publicznych, edukacji itp. mają być jednakowe dla wszystkich osób, nie zważając na ich płeć, wiek, rasę, narodowość itd.

Niezgodny z prawem jest także mobbing, czyli działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające m.in. na uporczywym i długotrwałym nękanii lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego m.in. zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie lub wyeliminowanie go z zespołu współpracowników.

Wyjątki

W ustawodawstwie są przewidziane również wyjątki. Art. 7 ustawy o równych szansach przewiduje wypadki, które nie są dyskryminujące, np. odpowiednie stanowisko wymaga znajomości języka państwowego, zakaz działania w organizacjach politycznych, organizowanie pojedynczych zawodów sportowych dla osób niepełnosprawnych. Takie wymagania są usprawiedliwione, więc wymienione wyżej kryteria nie mają charakteru dyskryminującego.

Jakie są KONSEKWENCJE dyskryminacji?

Dla osoby naruszającej prawo:

W zależności od charakteru naruszenia prawa, osoba może zostać pociągnięta do odpowiedzialności administracyjnej lub karnej.

Dla osoby dyskryminowanej:

Osoba, która była dyskryminowana ma prawo żądać

od sprawcy odpowiedniego odszkodowania, które ma na celu zadośćuczynienie za poniesione przez nią szkody.

Odszkodowanie

Osoba, która byładyskryminowana ma prawo do odszkodowania. W takim wypadku należy złożyć pozew do sądu zgodnie z wymaganiami Kodeksu cywilnego i Kodeksu postępowania cywilnego.

Wysokość odszkodowania zależy od charakteru dyskryminacji i okoliczności, np. w 2008 roku sąd dzielnicowy Wilna dla kobiety, która nie została zatrudniona z powodu swojej narodowości zasądził 2000 litów szkody niemajątkowej. Natomiast sąd dzielnicowy Taurogi (Tauragė) w 2010 roku za molestowanie seksualne wobec osoby niepełnoletniej orzekł karę 60 dni pozbawienia wolności oraz 7000 litów zadośćuczynienia.

Gdzie się zwrócić z prośbą o POMOC?

Na Litwie od 1999 roku działa Rzecznik Równych Możliwości (Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba). Jest to samodzielna instytucja, która rozpatruje skargi z zakresu dyskryminacji i molestowania w pracy, instytucjach oświaty, sferze usług oraz w zakresie molestowania seksualnego. Rzecznik nie rozpatruje spraw z zakresu życia osobistego i rodzinnego.

Skargę w formie pisemnej do Rzecznika można złożyć w przeciągu 3 miesięcy od dnia, w którym miała miejsce dyskryminacja.

Europejska Fundacja Praw Człowieka bezpłatnie pomoże w wypełnieniu takiego pisma oraz doradzi w kwestii podjęcia innych możliwych kroków prawnych.

DOŚWIADCZYŁEŚ DYSKRYMINACJI? NIE BÓJ SIĘ:

- kosztów sądowych (wiele organizacji pozarządowych, jak np. Europejska Fundacja Praw Człowieka oferuje bezpłatną pomoc w postępowaniu sądowym).
- powiedzieć komuś o tym, że jesteś dyskryminowany/a. To właśnie ci, którzy ciebie dyskryminują powinni wstydzić się swoich czynów!
- bądź świadomy/a swoich praw (pamiętaj: każdy zasługuje na równe traktowanie; jakkolwiek dyskryminacja jest surowo zakazana!).

PAMIĘTAJ! Biernie przyglądanie się lub przyzwalanie na dyskryminację zarówno wobec Ciebie samego, jak i osób z Twojego otoczenia tylko pogarsza sytuację! **Zamiast biernie się przyglądać - DZIAŁAJ!** Tylko w ten sposób będziesz mógł zapobiec podobnemu traktowaniu w przyszłości!

EFHR oferuje bezpłatną pomoc prawną każdemu, kto doświadczył dyskryminacji, kogo prawa są naruszane lub kto był świadkiem takich naruszeń.

Europejska Fundacja Praw Człowieka

ul. J. Dobkevičiaus 6, LT-02189 Wilno

tel. +(370) 691 50 822

e-mail: efhr@efhr.eu

internetcalls: **EFHR**

skype: **EFHR-LT**

www.efhr.eu

Godziny pracy:

poniedziałek- czwartek: 8:30-17:00

piątek: 8:30 – 16:00

Otrzymuj najnowsze informacje o działalności EFHR:

www.efhr.eu/newsletter/

www.facebook.com/EuropejskaFundacjaPrawCzlowieka

Pomóż EFHR pomagać sobie i innym.

Wesprzyj naszą działalność darowizną

Nr konta: LT387300010124768047

EFHR nie ponosi żadnej odpowiedzialności w przypadku zastosowania się do podanej informacji bez konsultacji z EFHR lub z prawnikiem.